

องค์ประกอบของเครื่องคอมพิวเตอร์ CH - 7

และภาษาแอสเซมบลี:

ARM และ RaspberryPi3

บทที่ 7 อุปกรณ์เก็บรักษาข้อมูลและระบบไฟล์

รศ.ดร.สุรินทร์ กิตติรกุล

ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สารบัญ

- 7.1 ระบบไฟล์ (File System)
- 7.2 ชิปหน่วยความจำแฟลช (Flash Memory Chip)
- 7.3 การ์ดหน่วยความจำ SD (Secure Digital)
- 7.4 โซลิดสเตทไดรฟ์ (Solid-State Drive: SSD)
- 7.5 ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (Hard Disk Drive: HDD)
- 7.6 สรุปท้ายบท

อีเก็คโนโลยีที่น่าสนใจ
โดยผู้สอนชี้ให้ไว้ในห้องเรียน

7.1 ระบบไฟล์ (File System)

ไฟล์จะเก็บอยู่ในอุปกรณ์เก็บรักษาข้อมูลตามโครงสร้างหรือระบบไฟล์ (File System) ของระบบปฏิบัติการ รันน์ๆ ผู้ใช้และนักพัฒนาสามารถใช้งานไฟล์โดยการ สร้างไฟล์ (Create) เขียน/บันทึก/อ่านไฟล์ เปลี่ยนชื่อ (Rename) ไฟล์ ลบ (Remove/Delete) ไฟล์ ทำสำเนา (Copy) ย้ายตำแหน่ง (Move) ไฟล์ และกู้คืน (Recover) ไฟล์เมื่อเกิดปัญหา โดยไม่จำเป็นต้องรับรู้ว่าระบบไฟล์เป็นชนิดใด เนื่องจากระบบปฏิบัติการได้ซ่อนรายละเอียดไว้ เพื่อให้ผู้ใช้และนักพัฒนาโปรแกรม สามารถพัฒนาโปรแกรมได้สะดวกมากขึ้น ตำราเล่มนี้จะเน้นที่พื้นฐานของระบบไฟล์ดังเดิมของระบบยูนิกซ์ ซึ่งระบบอื่นๆ ได้พัฒนาต่อยอด ระบบบริหารจัดการไฟล์ที่สำคัญและเป็นที่นิยม ได้แก่

- ระบบ NTFS (File System) สำหรับระบบวินโดวส์ รายละเอียดเพิ่มเติมที่ ntfs.com
- ระบบ EXT4 สำหรับระบบลีนุกซ์ รายละเอียดเพิ่มเติมที่ [wikipedia Raspberry Pi OS](https://en.wikipedia.org/wiki/Raspberry_Pi_OS)
- ระบบ Apple File System (APFS) สำหรับระบบ MAC OS รายละเอียดเพิ่มเติมที่ [wikipedia](https://en.wikipedia.org/wiki/APFS)

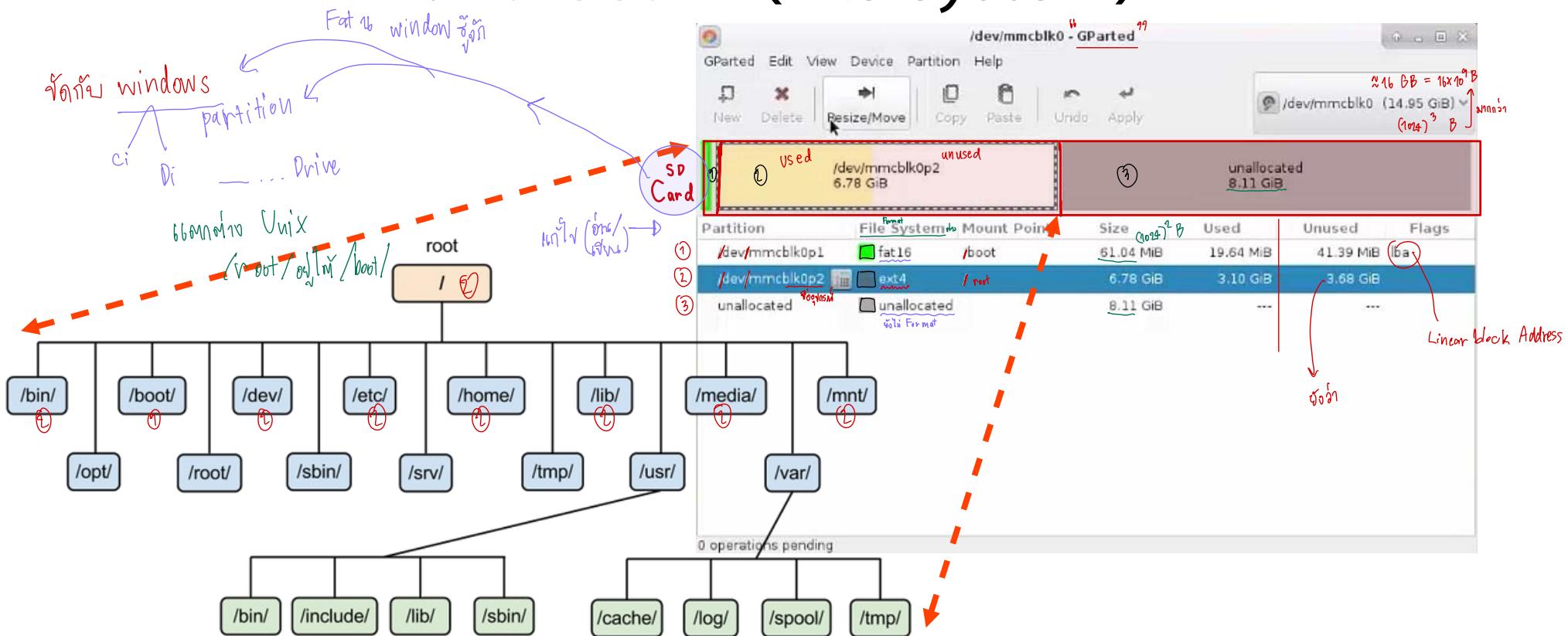
ทําอะไร? ต้องรู้

App - file ELF

ข้อมูล
PDF
DOC
PPTC

JPG
MP4
MP3

7.1 ระบบไฟล์ (File System)

7.1 ระบบไฟล์ (File System)

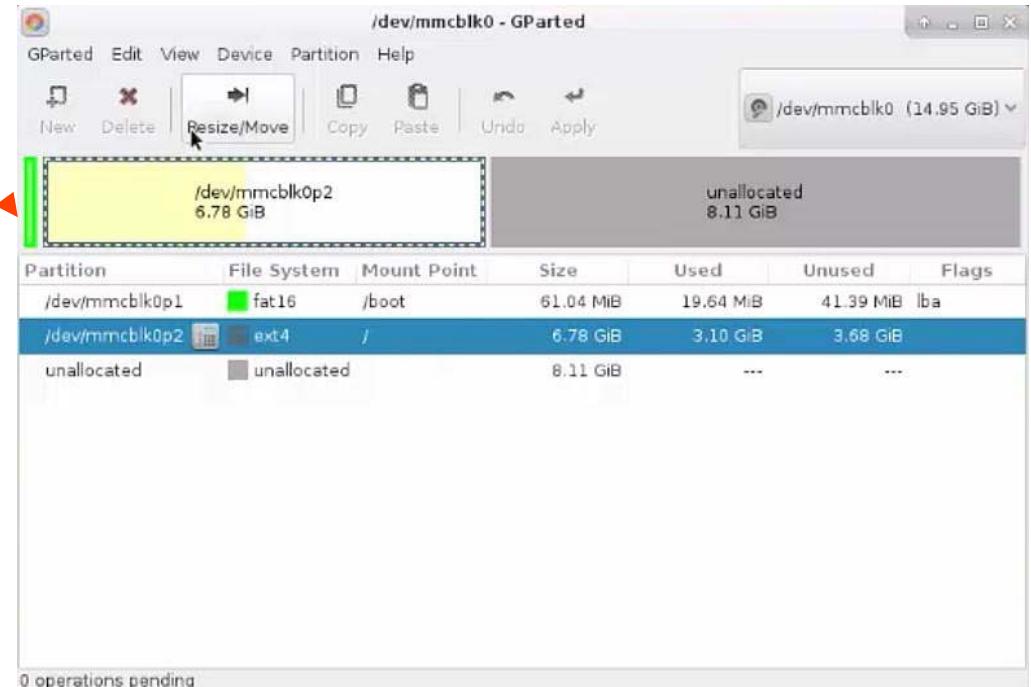
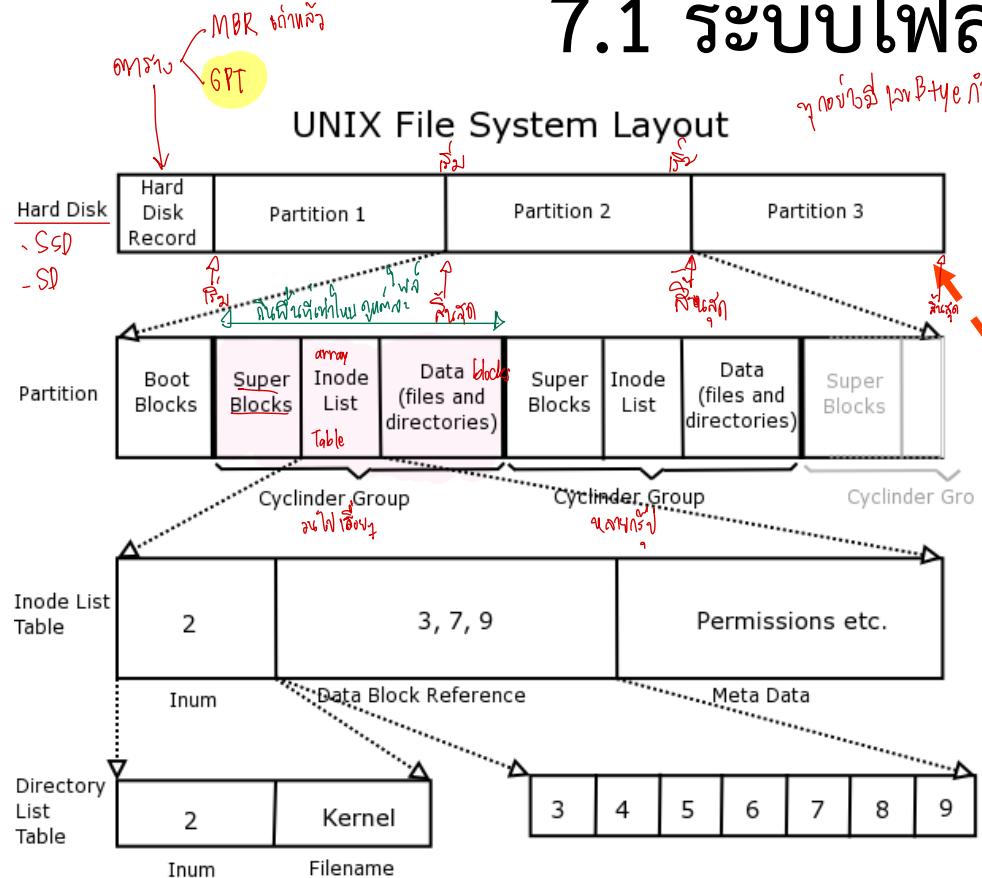
เราจะจินตนาการว่าอุปกรณ์เก็บรักษาข้อมูล เช่น การ์ดหน่วยความจำ SD โซลิดสเตทไดส์กและฮาร์ดดิส์กเหล่านี้ มีลักษณะเป็นแบบข้อมูลที่มีความยาวตามขนาดความจุ และแบ่งແນບออกเป็นพื้นที่ย่อยๆ เรียกว่า พาร์ทิชัน (Partition) ซึ่งอุปกรณ์รักษาข้อมูล 1 ตัวสามารถแบ่งเป็นหลายพาร์ทิชัน (Partition) แต่ละพาร์ทิชันมีระบบบริหารจัดการไฟล์ (File System) ของตนเอง ตามรูปที่ 7.1

การแบ่งพาร์ทิชัน คือ การแบ่งพื้นที่ແນບข้อมูลออกเป็นส่วนต่างๆ ตามที่ระบบไฟล์ออกแบบมา การแบ่งพาร์ทิชันสามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลาย ได้แก่ การบูตระบบปฏิบัติการได้หลากหลาย การจัดเก็บข้อมูลในบางพาร์ทิชัน เป็นต้น ผู้ใช้สามารถติดตั้งระบบปฏิบัติการในแต่ละพาร์ทิชันได้โดยอิสระจากกัน ที่มา [archlinux](#) และ [datadoctor.biz](#) โดยตำแหน่งเริ่มต้นจะเป็นพื้นที่สำหรับเก็บ ตารางพาร์ทิชัน (Partition Table) ประกอบด้วยรายชื่อและข้อมูลประกอบของแต่ละพาร์ทิชัน ตารางพาร์ทิชันที่สำคัญในทางปฏิบัติ ได้แก่

7.1 ระบบไฟล์ (File System)

- มาสเตอร์บูตเรคอร์ด (Master Boot Record: MBR) ทำหน้าที่เก็บรายชื่อพาร์ทิชัน ตำแหน่งเริ่มต้น หรือหมายเลข Logical Block Address (LBA) ในฮาร์ดดิสก์ไว้ในตารางพาร์ทิชัน (Partition Table) พื้นที่ส่วนหนึ่งของมาสเตอร์บูตเรคคอร์ดทำหน้าที่เก็บตารางพาร์ทิชัน ซึ่งต้องยูนิเซ็คเตอร์แรก หรือเซ็กเตอร์หมายเลข 0 ของฮาร์ดดิสก์ โดยใช้พื้นที่ 64 ไบต์ ซึ่งฮาร์ดดิสก์ 1 ตัวสามารถแบ่งพาร์ทิชันได้มากที่สุดเป็นจำนวน 4 พาร์ทิชัน รายละเอียดเพิ่มเติมที่ [wikipedia](#)
- ตาราง GPT ในปัจจุบันตารางพาร์ทิชันมีชื่อว่า Globally Unique Identification Partition Table หรือ GUIDPT หรือ GPT ทำหน้าที่คล้ายกับ MBR แต่รองรับจำนวนพาร์ทิชันในฮาร์ดดิสก์ได้มากกว่า และไบออสหรือเฟิร์มแวร์ของเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นๆ ตามมาตรฐาน เรียกว่า Unified Extensible Firmware Interface: UEFI รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับ GPT ที่ [wikipedia](#) เพื่อให้ตาราง GPT สามารถรองรับระบบปฏิบัติชนิด 64 บิต และฮาร์ดดิสก์ที่มีความจุเพิ่มสูงขึ้นระดับเพتل่า比บีต์ (Peta Byte) หรือ 10^{15} ไบต์ หรือประมาณ 1000 เทอร่าไบต์

7.1 ระบบไฟล์ (File System)

7.1 ระบบไฟล์ (File System)

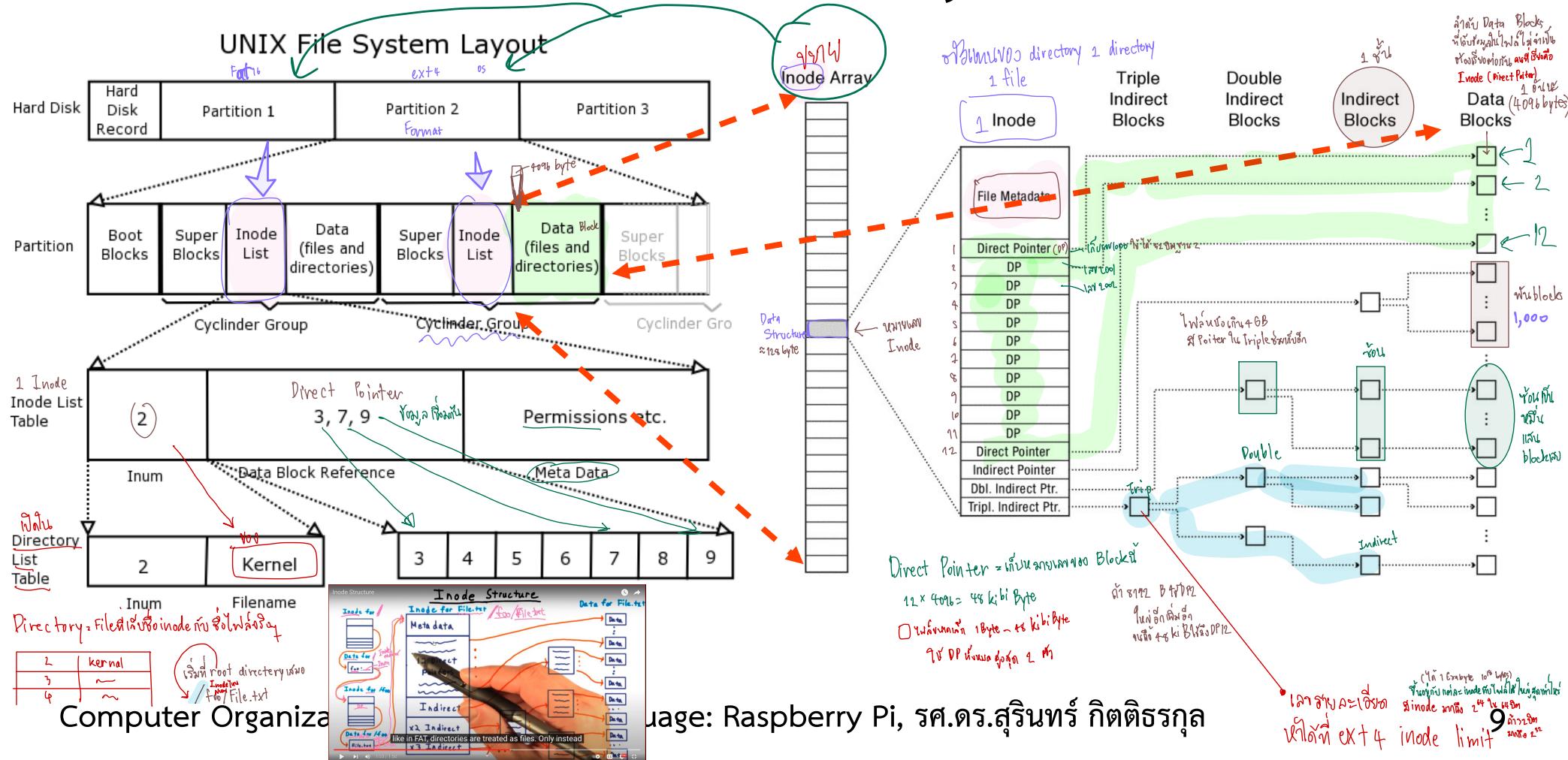
โครงสร้างของระบบไฟล์ในระบบปฏิบัติการตระกูลยูนิกซ์มีโครงสร้าง และหน้าที่ของระบบไฟล์เป็นชั้นการจัดการ 3 ชั้น โดยเรียงลำดับ ดังนี้

- ๔๖

 - **ชั้นตรรกะ (Logical Layer)** เป็นชั้นบนสุด ทำหน้าที่ เชื่อมต่อ กับซอฟต์แวร์ ประยุกต์ โดยใช้คำสั่ง เปิดไฟล์ ปิดไฟล์ อ่านไฟล์ เขียนไฟล์ เป็นต้น ซึ่งไฟล์ที่ซอฟต์แวร์ ประยุกต์ ต้องการใช้งาน โดยเนื้อหาในบทนี้จะเน้น ที่การทำงานในชั้นตรรกะ และชั้นกายภาพ
 - **ชั้นเสมือน (Virtual Layer)** ทำหน้าที่ เชื่อมต่อระหว่าง ชั้นตรรกะ และ ชั้นกายภาพ รายละเอียดขึ้นอยู่ กับ วิธีการพัฒนาโปรแกรมของแต่ละระบบปฏิบัติการ
 - **ชั้นกายภาพ (Physical Layer)** เป็นชั้นล่างสุด ทำหน้าที่ จัดการ บล็อกข้อมูล บน อุปกรณ์ เก็บรักษา ข้อมูล แต่ละชนิด เพื่อ ตอบสนอง ต่อ การร้องขอ จาก ชั้นเสมือน ซึ่ง กลไกสำคัญ คือ การ บริหาร บัฟเฟอร์ (Buffer) ใน หน่วย ความจำ กายภาพ การเข้าถึง หน่วย ความจำ กายภาพ โดย ตรง (DMA) การ จัด วาง ตำแหน่ง บล็อก ข้อมูล บน อุปกรณ์ เหล่านั้น เพื่อ ประสิทธิภาพ การ อ่าน หรือ เขียน ดี ขึ้น และ การ เชื่อมต่อ กับ ตัว เว็บไซต์ ของ อุปกรณ์ เก็บรักษา ข้อมูล

Inode Concept of File System

7.1 ระบบไฟล์ (File System)

7.1 ระบบไฟล์ (File System)

- ชูเปอร์บล็อก (Superblock) ทำหน้าที่เก็บรายละเอียดต่างๆ ของระบบไฟล์ ขนาดของบล็อกข้อมูล รายละเอียดการใช้งานบล็อกข้อมูลต่างๆ เช่น สถานะว่างหรือใช้งานอยู่ เป็นต้น
- ตารางไอโหนด (Inode Table) หรืออาจเรียกว่า ไอโหนดอาร์เรย์ (Inode Array) หรือ ไอโหนดลิสต์ (Inode List) ทำหน้าที่เก็บโครงสร้างข้อมูล Inode จำนวนหนึ่งภายใต้ไลนเดอร์กรุปนี้ รายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อถัดไป
- **บล็อกข้อมูลจำนวนหนึ่ง (Data Blocks)** ทำหน้าที่บรรจุข้อมูลของไฟล์หนึ่งไฟล์ให้เรียงต่อกันไปจนครบขนาดไฟล์ โดยทั่วไปขนาดของบล็อกข้อมูลแต่ละบล็อกมีความจุเท่ากับ 4096 ไบต์ หรือ 4 KiB (kibibyte) สำหรับระบบปฏิบัติการยูนิกซ์และอื่นๆ ทั้งนี้ขึ้นกับชนิดของเทคโนโลยีและระบบไฟล์ที่ใช้ เมื่อกำหนดขนาดความจุของแต่ละบล็อกแล้ว จำนวนบล็อกข้อมูลจะแบ่งผันตามขนาดความจุของไลนเดอร์กรุปนั้นๆ

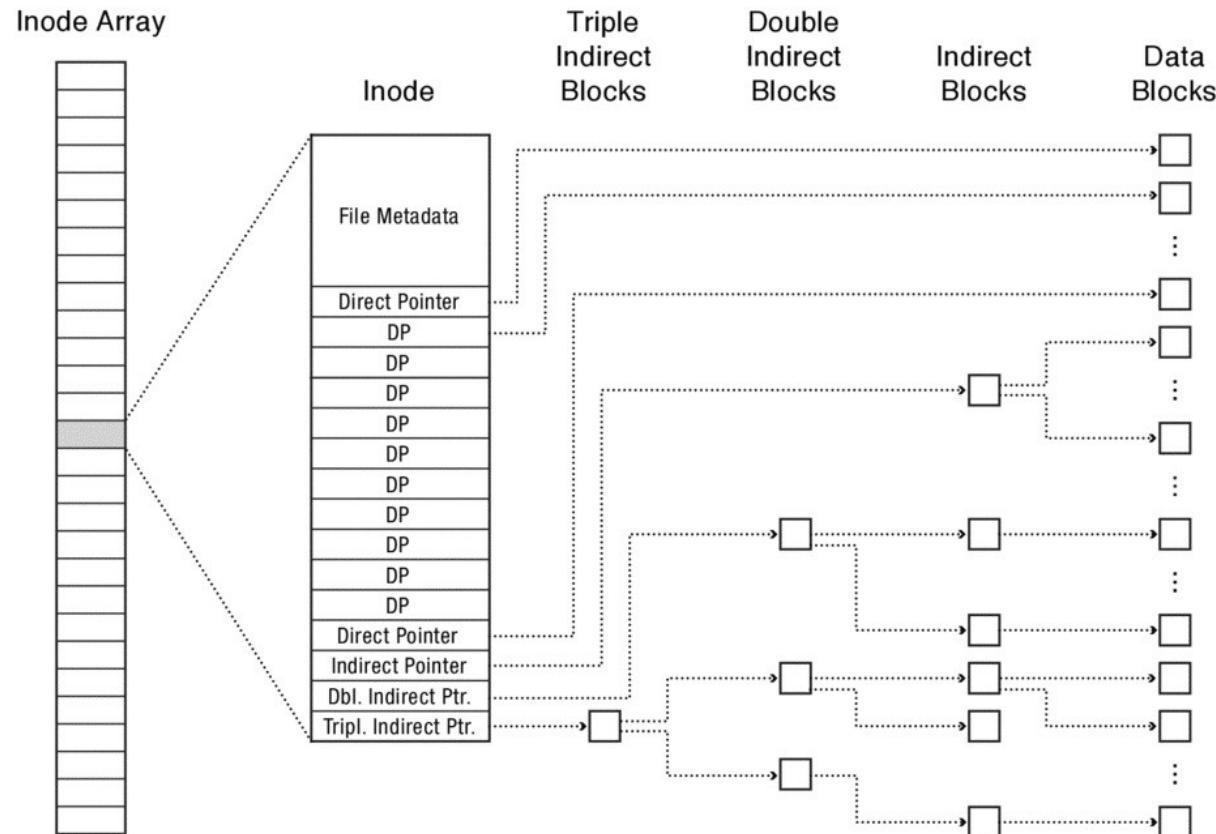
7.1 ระบบไฟล์ (File System): Inode

- หมายเลขไอโหนด (Inode Number: Inum): หมายเลขประจำตัวของไฟล์หรือไดเรกทอรีนั้นๆ เป็นเลขจำนวนเต็มชนิดไม่มีเครื่องหมายความกว้าง 32 บิต สำหรับระบบไฟล์ Ext4 โดยด 32 บิต ที่มา: kernel.org
- รายละเอียดของไฟล์ (File Metadata) แบ่งเป็น
 - ชนิดไฟล์: ไฟล์ (file), ไดเรกทอรี (directory), ไปป์ (pipe) เป็นต้น
 - * ไฟล์ ตามที่เคยนิยามที่ 3.2.1 ในหัวข้อที่ 3.2.6 ว่าเป็นการเรียงตัวกันของตัวเลขฐานสองที่จะไปต่อๆ โดยอาศัยพื้นที่จัดเก็บในอุปกรณ์รักษาข้อมูล เรียกว่า บล็อกข้อมูล ไฟล์เกิดจาก การเรียงของบล็อกข้อมูลอย่างน้อย 1 บล็อกขึ้นไป เพื่อจัดเก็บข้อมูลหรือคำสั่งต่างๆ ลงใน อุปกรณ์เก็บรักษาข้อมูล
 - * ไดเรกทอรี หรือ โฟลเดอร์ คือ ไฟล์ชนิดหนึ่งที่เก็บหมายเลขไอโหนดที่อยู่ภายใต้โครงสร้าง นี้โดยไดเรกทอรีสามารถซ่อนกันได้ เพื่อความสะดวกในการจัดหมวดหมู่ของไฟล์และ ไดเรกทอรี
 - * ไปป์ (pipe) คำราเล่นนี้ไม่ครอบคลุม ผู้อ่านสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้จาก [Wikipedia](https://en.wikipedia.org)

7.1 ระบบไฟล์ (File System): Inode

- ลิงก์เชื่อมโยงไปยังบล็อกข้อมูล (Links to Data Blocks) ทำหน้าที่เก็บหมายเลขอุปกรณ์บล็อกข้อมูล (บล็อกสีเหลี่ยมจัตุรัส) ซึ่งทำหน้าที่เก็บข้อมูลจริงๆ การเชื่อมโยงบล็อกข้อมูลหลายๆ บล็อกเข้าด้วยกันเป็นไฟล์ 1 ไฟล์ หรือไดเรกทอรี 1 ไดเรกทอรี ลิงก์เชื่อมโยงแบ่งเป็น 2 ชนิดหลัก คือ
 - ลิงก์หรือพอยน์เตอร์บล็อกข้อมูลทางตรง (Direct Blocks หรือ Direct Pointers: DP) คือ หมายเลขอุปกรณ์บล็อกข้อมูลที่เก็บข้อมูลสำหรับไอโหนดนี้ สำหรับไฟล์ขนาดเล็ก ในรูปมีจำนวน DP เท่ากับ 12 ตำแหน่งๆ 8 ไบต์ ทำให้สามารถเก็บหมายเลขอุปกรณ์ได้สูงสุด 12 หมายเลขอุปกรณ์ รองรับไฟล์ขนาดเล็กที่มีขนาดไม่เกิน 48 KiB (kibibyte) โดยแต่ละบล็อกข้อมูลในระบบไฟล์มีขนาดเท่ากับ 4 KiB (kibibyte)
 - ลิงก์หรือพอยน์เตอร์บล็อกข้อมูลทางอ้อม ใช้สำหรับกรณีที่ไฟล์มีขนาดใหญ่กว่า 48 KiB (kibibyte) จนถึงหลายกิกะไบต์ (GiB) ระบบไฟล์สามารถจดจำจำนวนบล็อกข้อมูลมากขึ้นตามขนาดไฟล์ จนทำให้จำนวนพอยน์เตอร์บล็อกข้อมูลทางตรงไม่เพียงพอ ดังนั้น พอยน์เตอร์บล็อกข้อมูลทางอ้อมจะทำหน้าที่เก็บหมายเลขอุปกรณ์บล็อกข้อมูลจำนวนมากๆ เพื่อรับไฟล์ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นดังกล่าว พอยน์เตอร์บล็อกข้อมูลทางอ้อมแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

7.1 ระบบไฟล์ (File System): Inode

7.1 ระบบไฟล์ (File System): Inode

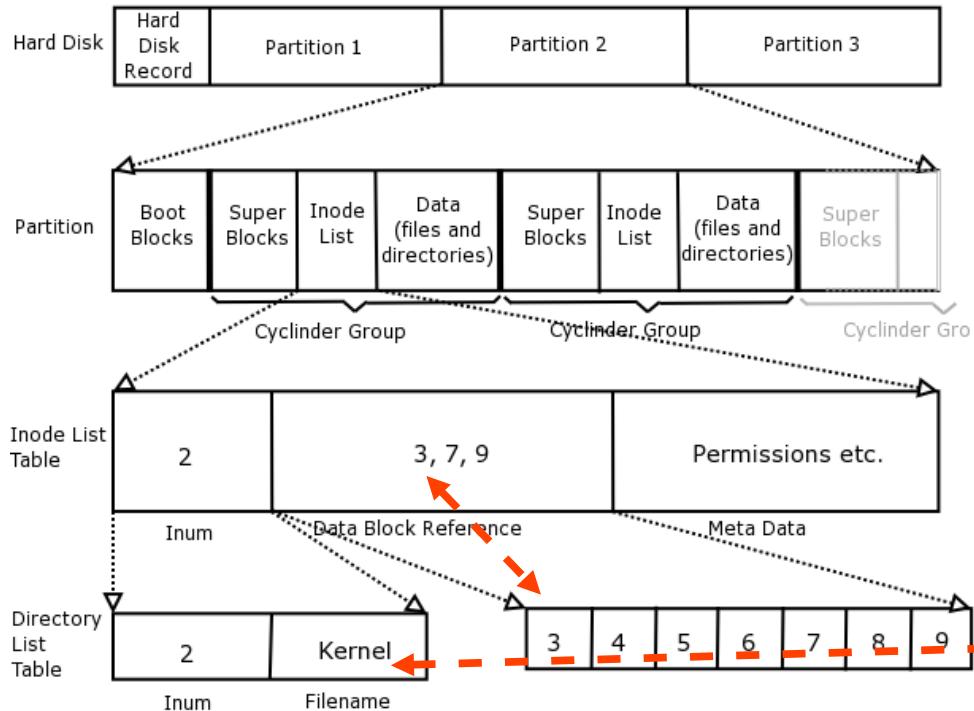
- * พอยน์เตอร์หนึ่งชั้น (Indirect Pointer) เมื่อไฟล์มีขนาดใหญ่ขึ้นอีกจนเกิน 48 KiB ทำให้จำนวนพอยน์เตอร์ทางตรงไม่เพียงพอ ระบบไฟล์จะอาศัยพอยน์เตอร์หนึ่งชั้นในโครงสร้างไอโอนด เพื่อกับหมายเลขบล็อกพิเศษจำนวนหนึ่ง เรียกว่า บล็อกทางอ้อมหนึ่งชั้น (Indirect Blocks) ทำหน้าที่เก็บหมายเลขบล็อกข้อมูลเสริมจากพอยน์เตอร์บล็อกข้อมูลทางตรงที่เต็มแล้ว โปรดสังเกตบล็อกสีเหลี่ยมจัตุรัสที่ขึ้นระหว่างช่องพอยน์เตอร์หนึ่งชั้นและบล็อกข้อมูลในรูปที่ [7.2](#)
- * พอยน์เตอร์สองชั้น (Double Indirect Pointer) เมื่อไฟล์มีขนาดใหญ่ขึ้นอีกจนพอยน์เตอร์หนึ่งชั้นไม่เพียงพอ ระบบไฟล์จะอาศัยพอยน์เตอร์สองชั้นในโครงสร้างไอโอนด เพื่อกับหมายเลขบล็อกพิเศษ เรียกว่า บล็อกทางอ้อมสองชั้น (Double Indirect Blocks) ทำหน้าที่เก็บหมายเลขบล็อกทางอ้อมหนึ่งชั้นเสริมจากบล็อกทางอ้อมหนึ่งชั้นที่เต็มแล้ว โปรดสังเกตบล็อกสีเหลี่ยมจัตุรัสที่ขึ้นระหว่างช่องพอยน์เตอร์สองชั้นและบล็อกข้อมูล ในรูปที่ [7.2](#)

7.1 ระบบไฟล์ (File System): Inode

- * พอยน์เตอร์สามชั้น (Triple Indirect Pointer) เมื่อไฟล์มีขนาดใหญ่ขึ้นอีกจนพอยน์เตอร์สองชั้นไม่เพียงพอ ระบบไฟล์จะอาศัยพอยน์เตอร์สามชั้นในโครงสร้างไอโหนด เพื่อกีบหมายเลขบล็อกพิเศษจำนวนหนึ่ง เรียกว่า บล็อกทางอ้อมสามชั้น (Triple Indirect Blocks) ทำหน้าที่เก็บหมายเลขบล็อกทางอ้อมสองชั้นเสริมจากบล็อกทางอ้อมสองชั้นที่เต็มแล้ว โปรดสังเกตบล็อกสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่ขึ้นระหว่างช่องพอยน์เตอร์สามชั้นและบล็อกข้อมูล ในรูปที่ [7.2](#)

7.1 ระบบไฟล์ (File System): Inode

UNIX File System Layout

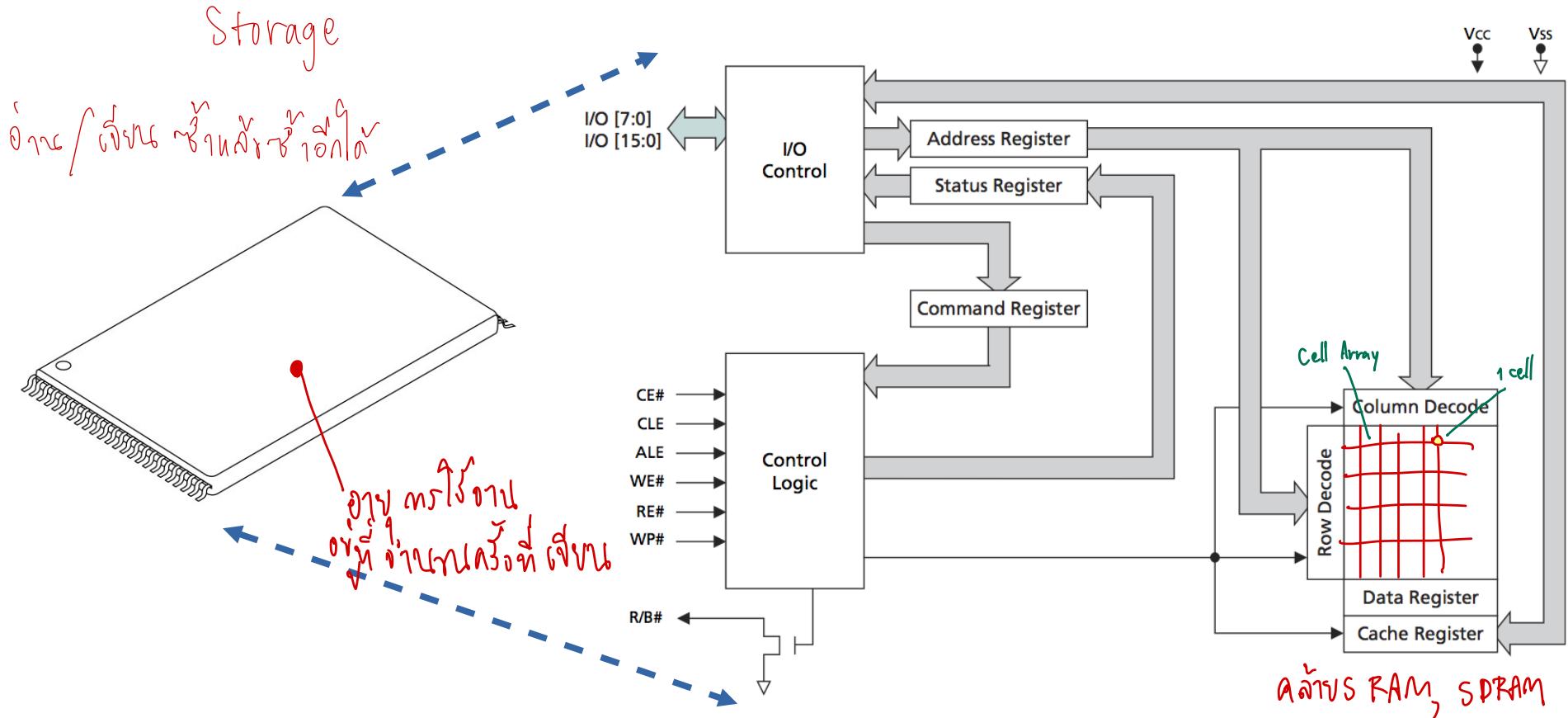

- ไฟล์ชื่อ Kernel ในไดเรคทอรีราก (/ หรือ root directory)
- มีอ่อนดหมายเลข (Inum = 2) ซึ่งข้อมูลจะบันทึกอยู่ในบล็อกข้อมูลหมายเลข 3, 7, 9
- มีรายละเอียดสิทธิ์ต่างๆ ตามมา เรียกรวมๆ ว่า MetaData
- ส่วนชื่อไฟล์ (Filename) Kernel จะเก็บบันทึกในตารางไดเรคทอรีอ้างอิงโดยใช้ Inum = 2 เป็นหมายเลขอ้างอิง

7.2 ชิปหน่วยความจำแฟลช (Flash Memory Chip)

- หน่วยความจำแฟลช เดิมเรียกว่า แฟลชROM (Flash ROM)
- คำว่า ROM ย่อมาจากคำว่า Read-Only Memory
- วัตถุประสงค์เดิมของแฟลชROM ทำหน้าที่เป็นหน่วยความจำที่สร้างจากเทคโนโลยีสารภึงตัวนำโดยมีคุณสมบัติใช้เก็บคำสั่งและข้อมูลเพื่อการอ่านเป็นหลัก
- นักพัฒนาประยุกต์ใช้เก็บคำสั่งประจำเครื่อง หรือ เฟิร์มแวร์ (Firmware) เป็นหลัก
- ด้วยความนิยมในเทคโนโลยีชนิดนี้ หน่วยความจำแฟลชจึงถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนสามารถเขียนหรือแก้ไขข้อมูลภายในแฟลชROMได้รวดเร็วขึ้นจนกลายเป็นอุปกรณ์เก็บรักษาข้อมูล

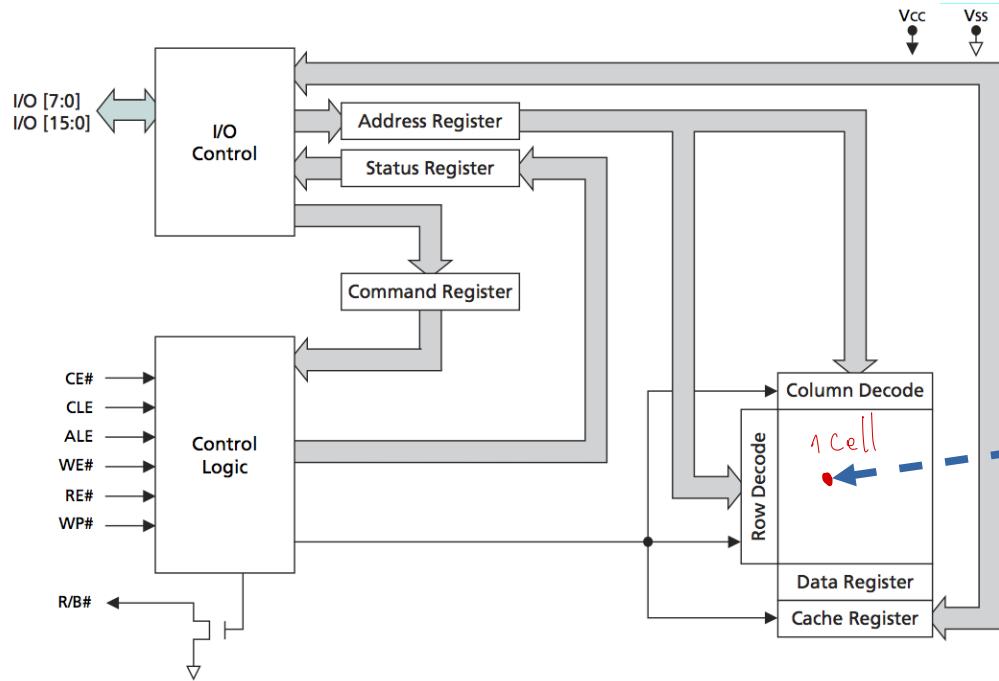
7.2 ชิปหน่วยความจำแฟลช (Flash Memory Chip)

7.2 ชิปหน่วยความจำแฟลช (Flash Memory Chip)

- ประสิทธิภาพการอ่านข้อมูลขึ้นอยู่กับตำแหน่งและรูปแบบการอ่านและรูปแบบการเรียกด้วยตัวของข้อมูล เช่น การอ่านข้อมูลที่เรียงตัวต่อเนื่อง (Sequential Address) จะใช้เวลาเข้าถึง (Access Time) สั้นมากเพียง 30 นาโนวินาที การอ่านข้อมูลที่ไม่เรียงตัวต่อเนื่องและสุ่มตำแหน่ง (Random Address) จะใช้เวลาเข้าถึงนานขึ้นเป็น 25 ไมโครวินาที จะเห็นได้ว่าใช้เวลาเพิ่มขึ้นเกือบ 1000 เท่า เทียบกับการอ่านข้อมูลแบบเรียงตัวต่อเนื่อง
- ประสิทธิภาพการเขียนข้อมูลมีลักษณะเช่นเดียวกับการอ่านข้อมูล โดย การเขียนข้อมูลต้องเขียนครั้งละ เพจ (Page Program) หรือ 2048 ไบต์ ซึ่งจะใช้เวลาเข้าถึงยาวนานกว่าการอ่านข้อมูลเป็น 300 ไมโครวินาที ใช้เวลาเพิ่มขึ้นเป็น 10 เท่า เทียบกับการอ่านข้อมูลแบบสุ่ม
- ประสิทธิภาพการลบข้อมูล (Erase) จะใช้เวลาเพิ่มขึ้นสูงมากถึง 2 มิลลิวินาที จะเห็นได้ว่าใช้เวลาเพิ่มขึ้นเกือบ 100 เท่าเทียบกับการเขียนข้อมูลจำนวนหนึ่งเพจ

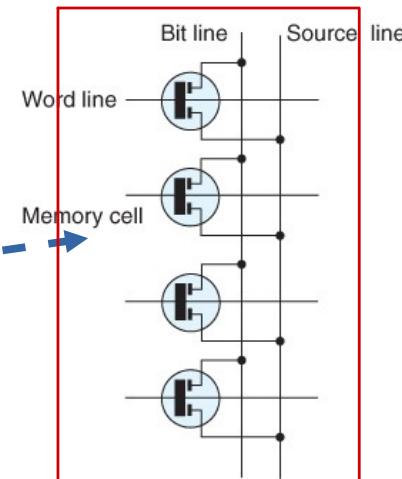
7.2 ชิปหน่วยความจำแฟลช (Flash Memory Chip)

RE 10.33 NOR and NAND flash technologies

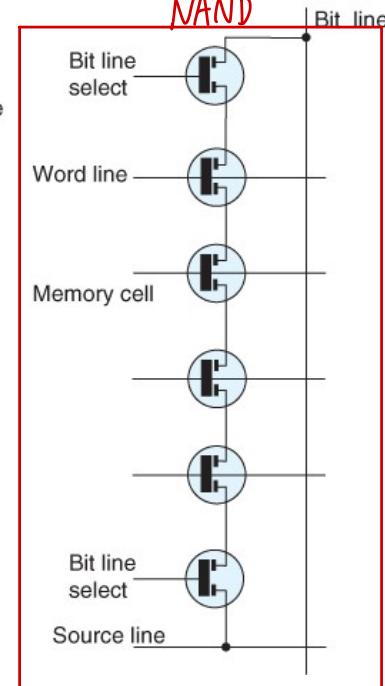
NOR flash array
(parallel architecture)

NOR

NAND flash array
(serial architecture)

NAND

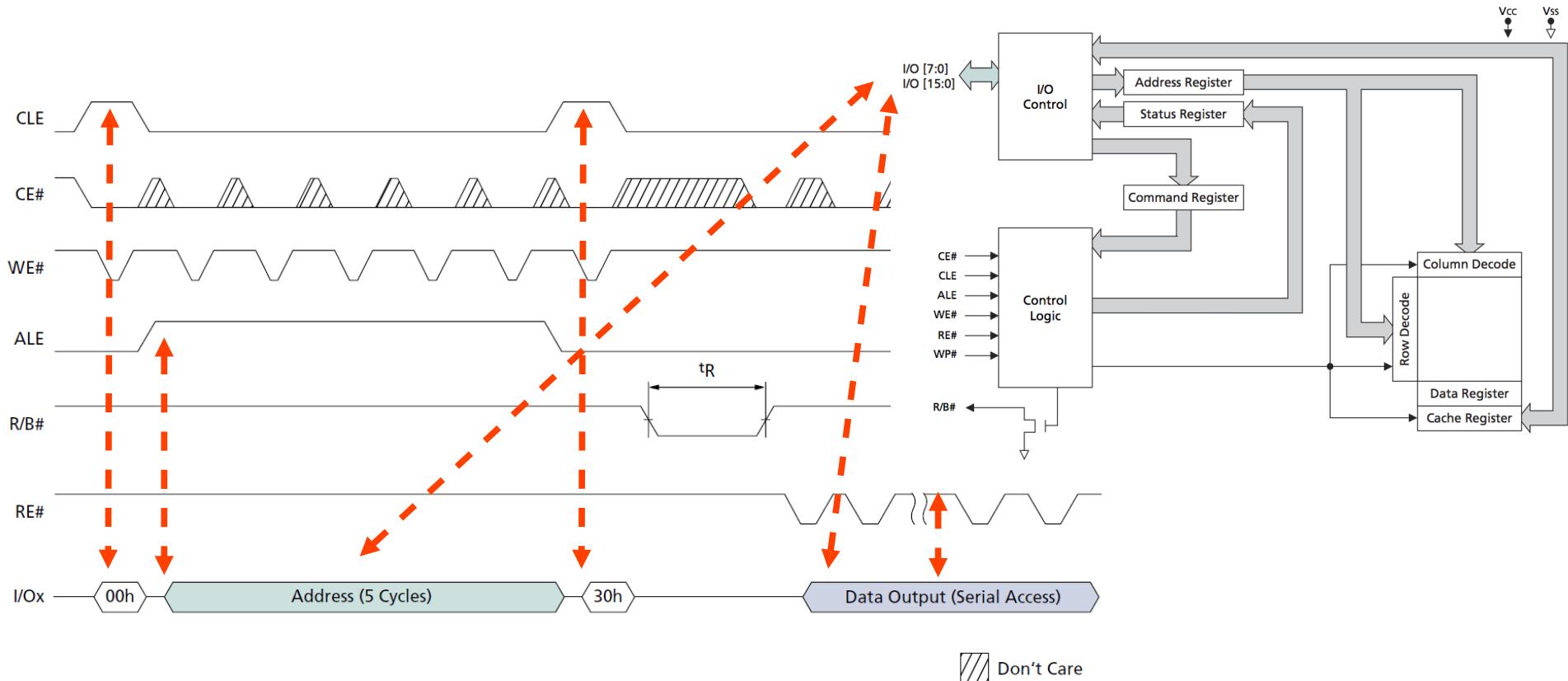

Adapted from M-Systems White Paper, Two Technologies Compared: NOR vs. NAND," July 03 91-SR-012004-8L.
Courtesy of SanDisk

7.2 ชิปหน่วยความจำแฟลช (Flash Memory Chip)

- โครงสร้างภายในชิปแฟลช NAND มีลักษณะคล้ายกับหน่วยความจำ SRAM และ DRAM คือมี อะเรย์ของเซลหน่วยความจำเป็นหลัก และ
- วงจรควบคุมการอ่านหรือเขียนข้อมูลลงไปในอะเรย์นี้ จะเข้าถึงโดยใช้ แอดเดรสແຕວ (เลขແຕວ) และ แอดเดรஸຄอลัมน์ (เลขຄอลัมน์)
- เพื่อป้องชีต์ตำแหน่งเซลนั้นๆ ในอะเรย์ แต่การทำงานของหน่วยความจำแฟลชนี้มีความซับซ้อนกว่า

7.2 ชิปหน่วยความจำแฟลช (Flash Memory Chip): Read

7.2 ชิปหน่วยความจำแฟลช (Flash Memory Chip): Read

- สัญญาณ CLE เปลี่ยนจาก 0 เป็น 1 เพื่ออ่านค่าคำสั่งที่ปรากฏบนบัส I/O
- สัญญาณ CE# เปลี่ยนจาก 1 เป็น 0 เพื่อส่งชิปให้เริ่มต้นทำงาน
- สัญญาณ WE# จะมีการเปลี่ยนแปลงจาก 1 เป็น 0 สลับไปมา เพื่อเขียนคำสั่งและoadเดรสองขา I/Ox ไปเก็บพักในรีจิสเตอร์ต่างๆ
- สัญญาณ ALE จะเปลี่ยนแปลงจาก 0 เป็น 1 ในระหว่างที่บัส I/O รับoadเดรเป็นระยะเวลา 5 คากา (Cycles)
- สัญญาณ R/B# จะเปลี่ยนแปลงจาก 1 เป็น 0 ระยะเวลาหนึ่ง t_R เพื่อบ่งบอกว่าชิป มีสถานะยุ่ง (Busy) แล้วกลับไปเป็น 1 เพื่อบ่งบอกว่าชิปพร้อม

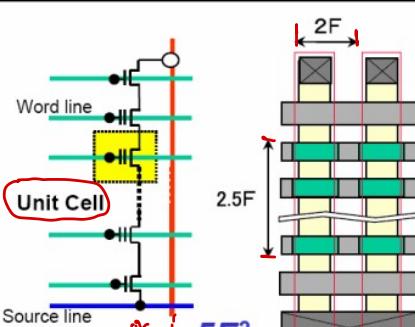
7.2 ชิปหน่วยความจำแฟลช (Flash Memory Chip): Read

- สัญญาณ RE# จะเปลี่ยนแปลงจาก 1 เป็น 0 สลับไปมา เมื่อตรวจจับว่าสัญญาณ R/B# เปลี่ยนจาก 0 เป็น 1 เพื่ออ่านข้อมูลทางขา I/Ox โดยใช้ขอบขาขึ้นหรือขอบขาลงของสัญญาณ RE#
- สัญญาณ I/O[0:15] ทั้งหมด 16 ขา จะเปลี่ยนแปลงตามลำดับดังนี้
 - } คำสั่ง 00h จำนวน 1 คิบเวลา - แอดдресต์ จำนวน 5 คิบเวลา - คำสั่ง 30h จำนวน 1 คิบเวลา
- ข้อมูล จำนวนหลายคิบเวลาตามขนาดของเพจข้อมูลโดยอ่านข้อมูลเรียงตามลำดับหมายเลขแอดเดรส (Serial Access)

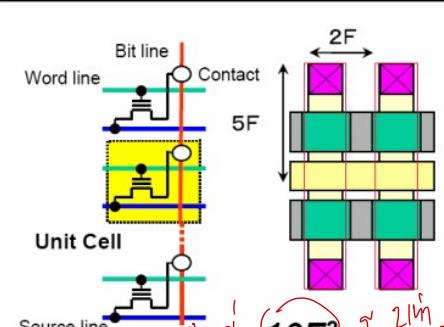
7.2 ชิปหน่วยความจำแฟลช (Flash Memory Chip)

ใช้บันทึก รักษา

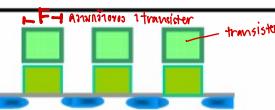
"NAND"

NOR

Cell Array & Size

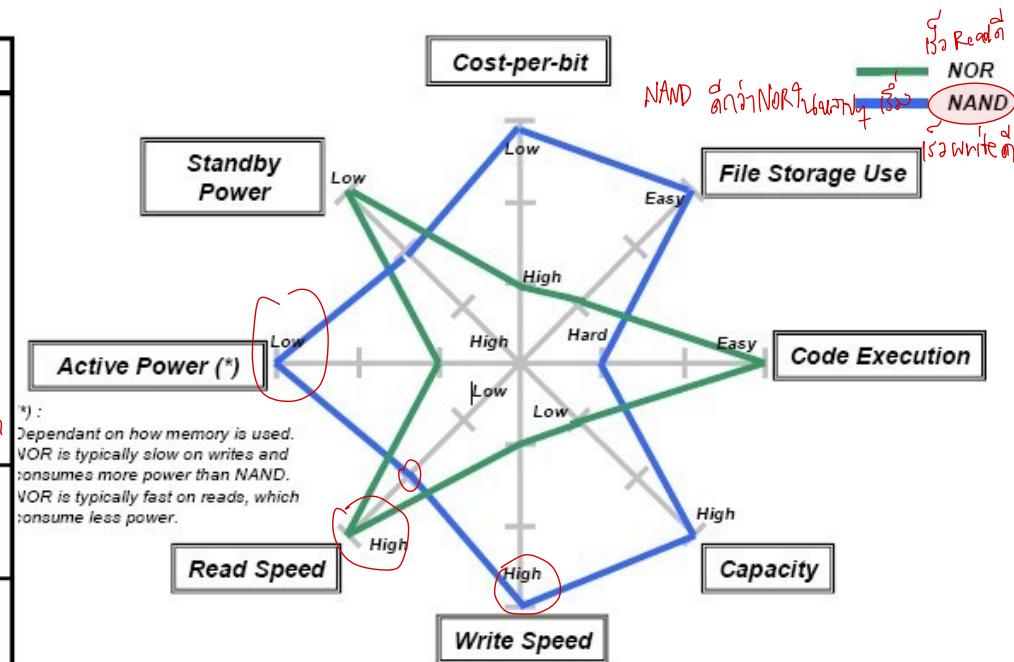

Cross-section

Large Cell Current,
Fast Random Access
→ Code Storage

Features

Small Cell Size, High Density
Low Power & Good Endurance
→ Mass Storage

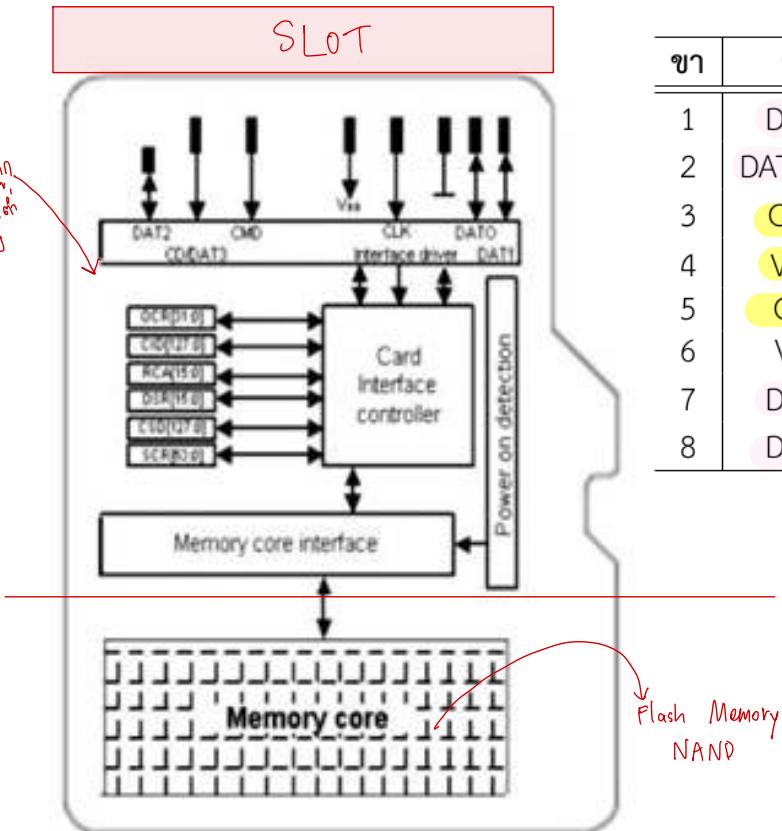

CLK ต่ำ → ปั๊บ

CLK สูง ต่ำ → ไว้

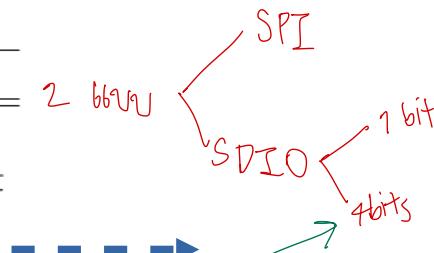
7.3 การ์ดหน่วยความจำ SD (Secure Digital)

Class ที่ 2 ถึง 10
รองรับ CLK ต่ำ หรือ สูง
ก็ได้

ขา	ชื่อ	วัตถุประสงค์
1	DAT2	Data บิตที่ 2
2	DAT3/CD	Data บิตที่ 3 หรือ Card Detect
3	CMD	ขารับคำสั่ง (Command)
4	VDD	ข่าวบวกแหล่งจ่ายไฟ
5	CLK	สัญญาณคลื่อ
6	VSS	ขาก拉ว์ดแหล่งจ่ายไฟ
7	DAT0	Data บิตที่ 0
8	DAT1	Data บิตที่ 1

4 บิต

- CMD17: Read Single Block
- CMD18: Read Multiple Block
- CMD24: Write Single Block
- CMD25: Write Multiple Block
- CMD32: Erase Block Start
- CMD33: Erase Block End
- CMD38: Erase

2.5 MHz

50 MHz

>100 MHz

รองรับ Host CPU
รองรับ RAM

block (data block) $4096 = 4 \times 2^{10}$
พื้นที่ 2¹⁰ แห่ง 100 Flash ROM

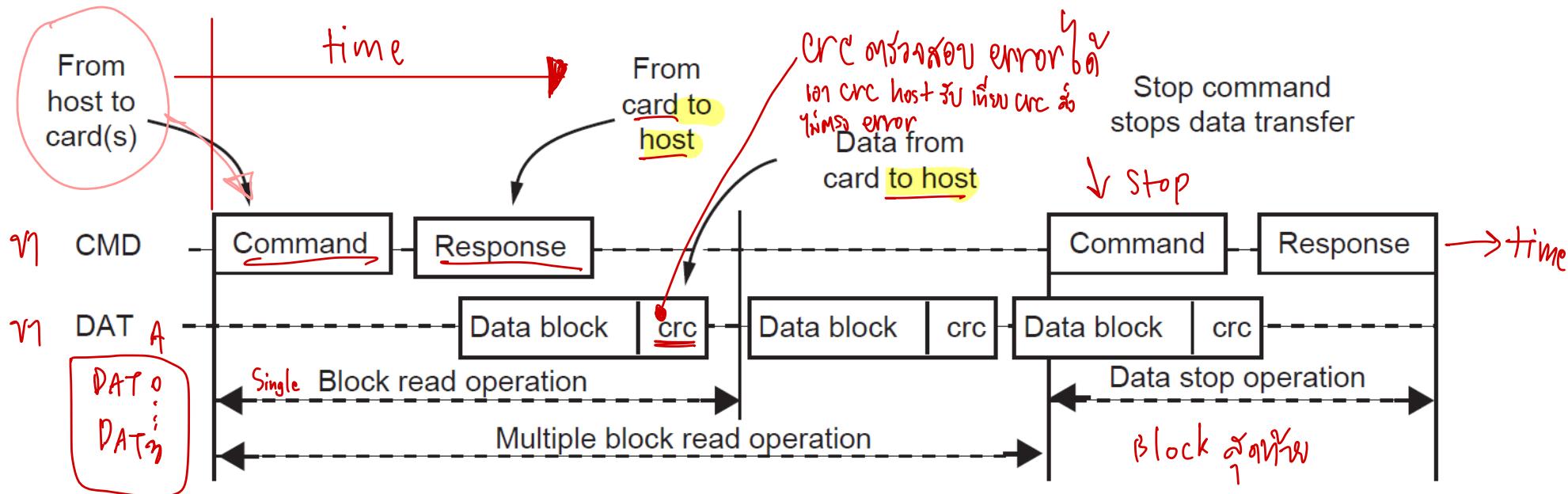
$>2 \times 2^{10}$ จึงรองรับได้ เนื่องจากความเร็ว

* 2048 แห่ง block แห่ง 100 flash ROM

7.3 การ์ดหน่วยความจำ SD (Secure Digital)

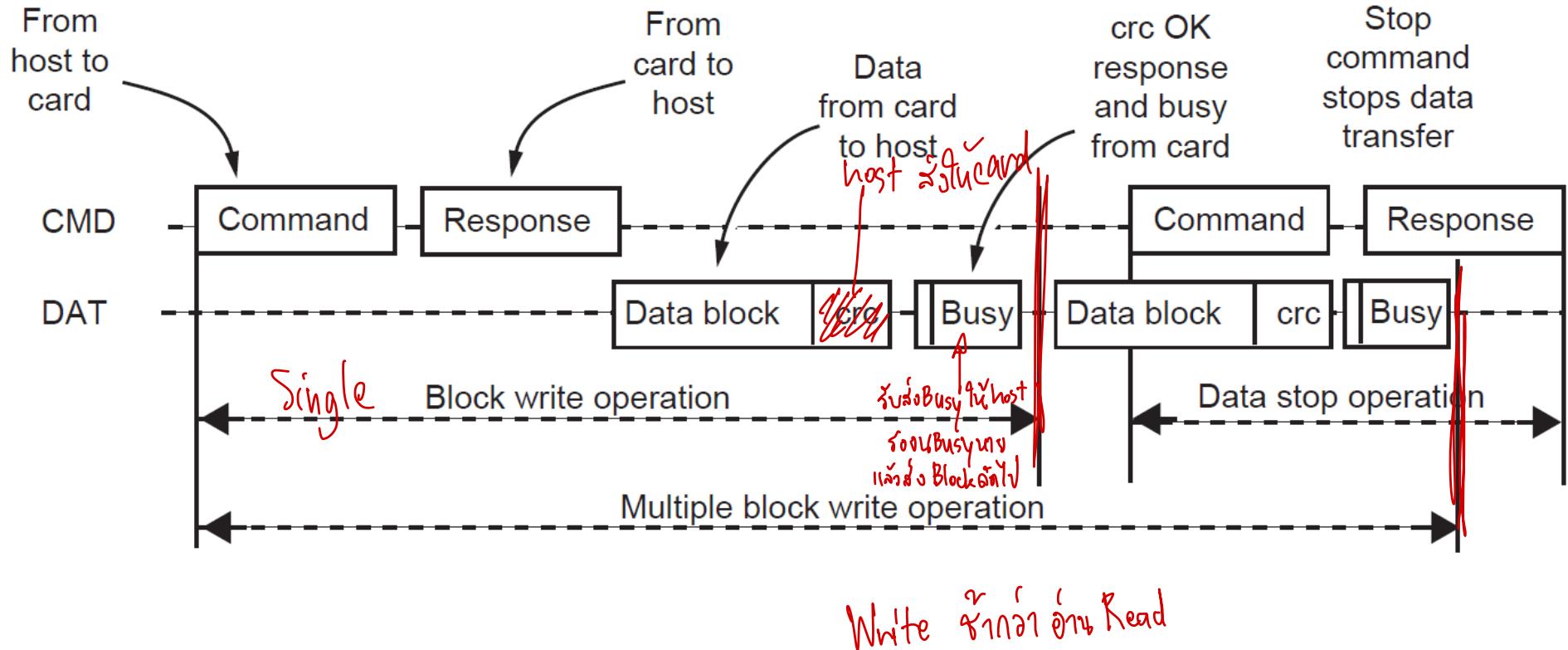
- อะเรย์เซลหน่วยความจำชนิดแฟลช ตามขนาดของความจุที่ต้องการใช้
- Memory Core Interface เพื่อเชื่อมต่อกับหน่วยความจำ
- วงจรควบคุม Card Interface Controller เพื่อเชื่อมต่อกับบอร์ด ทำงานร่วมกับรีจิสเตอร์ต่างๆ เหล่านี้
 - รีจิสเตอร์ CID[27:0] (Card Identification) ขนาด 28 บิต เพื่อกีบหมายเลขประจำตัวการ์ด
 - รีจิสเตอร์ OCR[31:0] (Operation Condition Register) ขนาด 32 บิต เพื่อกีบสถานะการทำงานของการ์ด
 - รีจิสเตอร์ RCA[15:0] (Relative Card Address) ขนาด 32 บิต เพื่อกีบหมายเลขแอดเดรสของ การ์ด ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงระหว่างที่ถอดเข้าออกจากระบบ
 - รีจิสเตอร์ CSD[27:0] (Card Specific Data) ขนาด 28 บิต เพื่อกีบสถานะจำเพาะของการ์ด
 - รีจิสเตอร์ SCR[63:0] (SD Configuration Register) ขนาด 64 บิต เพื่อกีบการตั้งค่าพิเศษประจำตัวการ์ด

7.3 การ์ดหน่วยความจำ SD (Secure Digital): Read

อ่าน block ต่อไป ก็ต้องรอด Over head มาก่อน
ไม่ใช่ CMB แล้วไป พร้อมกับ command respond stop

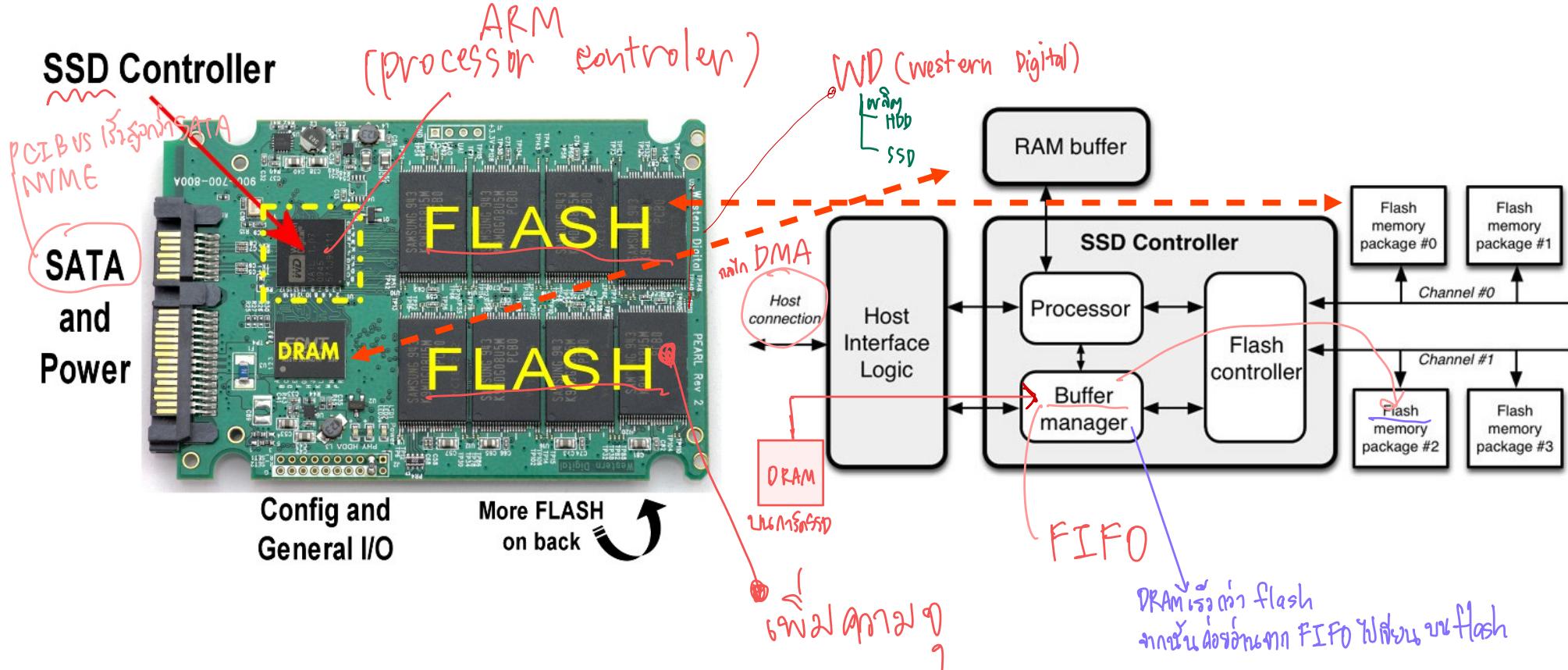
7.3 การ์ดหน่วยความจำ SD (Secure Digital): Write

7.4 โซลิดสเตทไดรฟ์ (Solid-State Drive: SSD)

- ความจุของ SSD มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ SSD มีขนาดเริ่มต้นตั้งแต่ 120-128 กิกะไบต์ขึ้นไป
- แนวโน้มของ SSD ตันทุน/ความจุจะถูกลงเรื่อยๆ จนใกล้เคียงฮาร์ดดิสก์ในอนาคต โดยองค์ประกอบหลักที่สำคัญ คือ หน่วยความจำแฟลช NAND ที่มีความจุต่อชิปเพิ่มสูงขึ้นไปอีก
- ใช้หน่วยความจำ DRAM เพื่อทำหน้าที่เป็นแคช หรือ บัฟเฟอร์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้รวดเร็วขึ้น
- SSD ใช้ชิล์ดที่ใกล้เคียงกับฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ เพื่อความหมายที่ใกล้เคียงกัน
- ชิปหน่วยความจำแฟลช NAND ความจุสูงเรียบตัวต่อเนื่องกันจนได้ความจุมากพอ
- การจัดเรียงทั้งด้านบน (Channel 0) และด้านล่าง (Channel 1) ของแผ่นวงจรพิมพ์หลักของหน่วยความจำแฟลช และ อาศัยข้อพหุนัยความจำไดนามิกแรมทำหน้าที่เป็นแคช

7.4 ໂჟლິດສເຕທໄຣົ່ງ (Solid-State Drive: SSD)

7.4 โซลิดสเตทไดรฟ์ (Solid-State Drive: SSD)

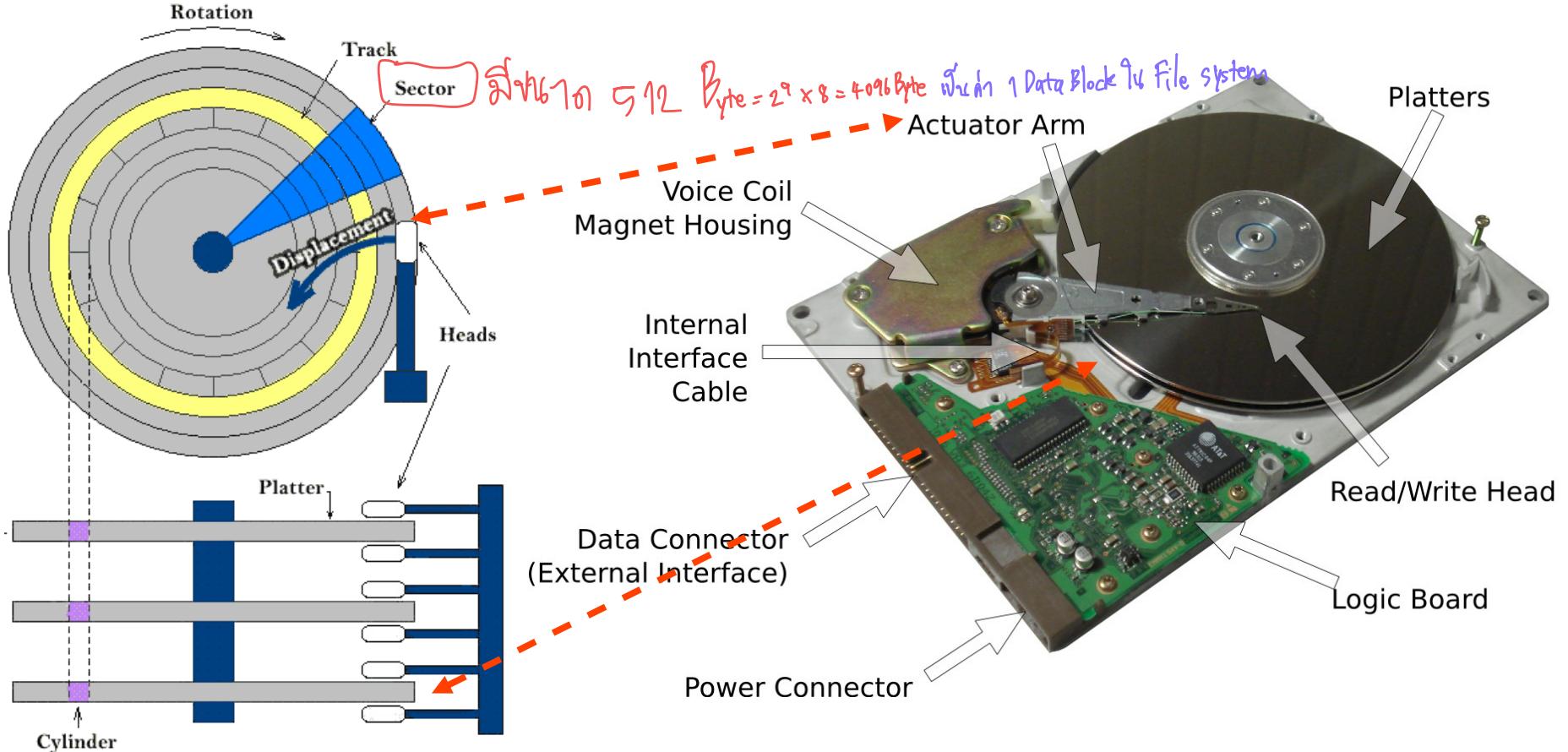
- โปรเซสเซอร์ (Processor) สำหรับรันคำสั่งในเฟิร์มแวร์สำหรับควบคุมการทำงานภายในและเชื่อมต่อ กับคอมพิวเตอร์ไฮสต์ ดังนั้น ผู้อ่านควรตรวจสอบผู้ผลิตเป็นระยะๆ ว่ามีการอัปเดตเฟิร์มแวร์ของ SSD รุ่นที่ใช้หรือไม่
- แฟลชคอนโทรลเลอร์ (Flash Controller) สำหรับควบคุมการอ่าน/เขียนข้อมูลหน่วยความจำแฟลช คล้ายกับการทำงานของหน่วยความจำ SD ซึ่งกล่าวในหัวข้อที่ 7.2
- บัฟเฟอร์ (Buffer) และ การบริหารจัดการบัฟเฟอร์ (Buffer Management) อาศัยหน่วยความจำ DRAM เป็นบัฟเฟอร์เพื่อพักเก็บข้อมูลชั่วคราวระหว่างที่เชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์ไฮสต์ ทำให้อ่าน/เขียนมีระยะเวลาเข้าถึงเฉลี่ย ดังนั้น การใช้หน่วยความจำ DRAM ให้เต็มประสิทธิภาพ และคุ้มค่า จึงต้อง มีการบริหารจัดการบัฟเฟอร์ ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง

7.5 ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (Hard Disk Drive: HDD)

- อุปกรณ์เก็บรักษาข้อมูลที่ได้รับความนิยมจากในอดีต และพัฒนามาเป็นเวลาระยะนาน
 - แผ่นจานแม่เหล็กหมุน มีเส้นผ่าศูนย์กลางสองขนาดที่นิยมผลิต คือ 2.5 นิ้ว และ 3.5 นิ้ว
หมุนด้วยความเร็วสูงตั้งแต่ 5,400 ถึง 10,000 รอบต่อนาที
 - จุดเด่นของหน่วยความจำชนิดสารแม่เหล็ก คือ ความจุข้อมูลที่มากกว่า เริ่มต้นที่หลายร้อย กิกะไบต์จนถึงหลายเทอร่าไบต์ (Tera Byte) โดย 1 เทอร่าไบต์ ประมาณเท่ากับ 1000 กิกะไบต์
 - ราคายังคงต่ำลง ต้นทุนโดยรวมจึงถูกลง มีอายุการใช้งานที่ยาวนานพอสมควร
- ↑
ห้ามไฟ → Server
- Diameter
2.5 นิ้ว และ 3.5 นิ้ว
- รอบ
- Cost per bit ถูกกว่า SSD
- ไม่สำคัญ
คร่าวๆ ที่ เป็น%

វីដូអំពារង់កិច clip រួម

7.5 សាទុឌីស្កីឌ្រី (Hard Disk Drive: HDD)

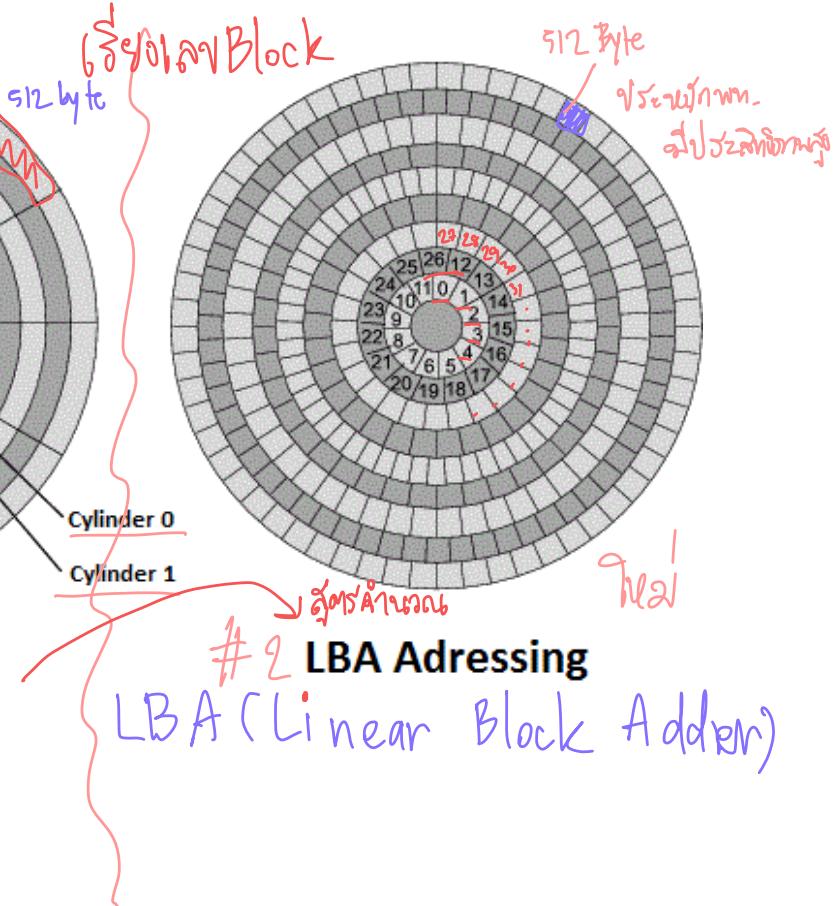
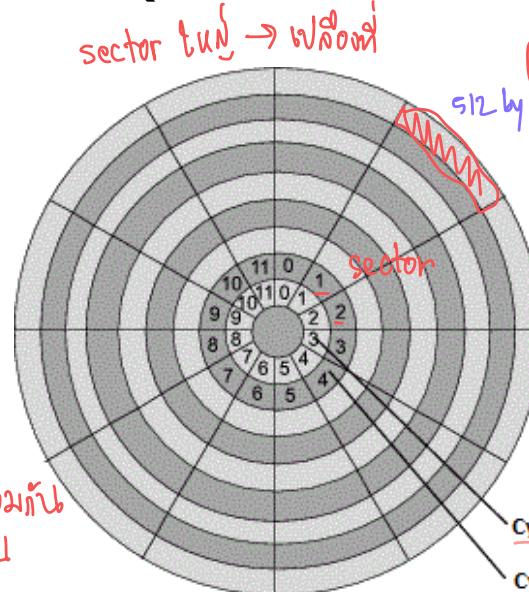
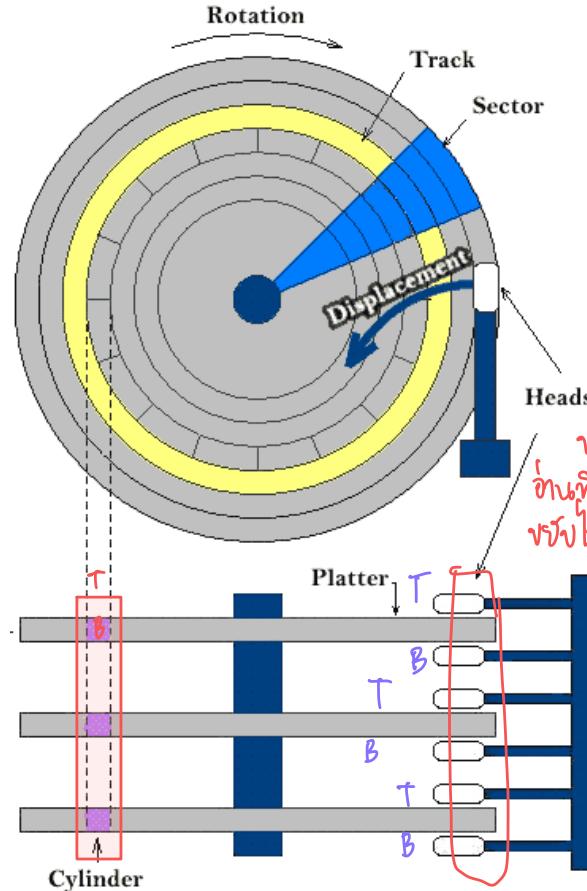

7.5 ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ (Hard Disk Drive: HDD)

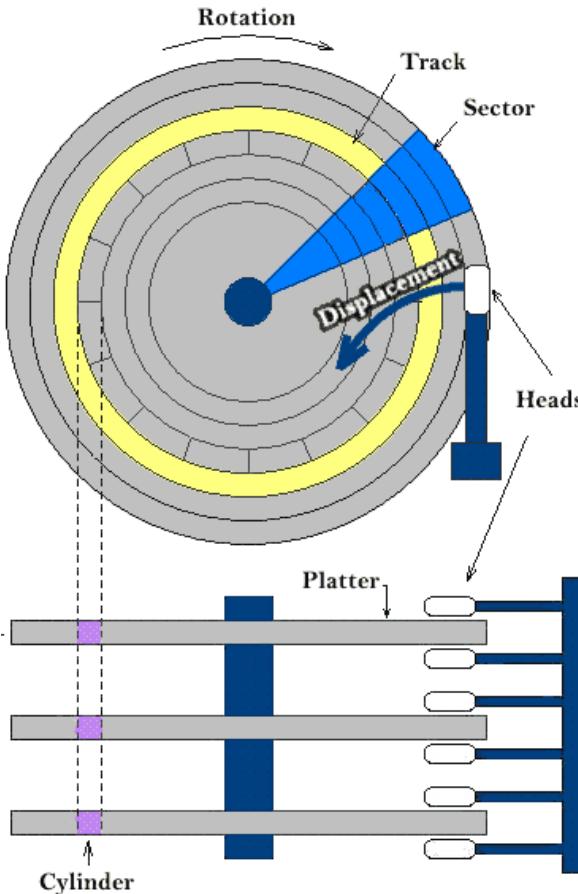
- แผ่นจานแม่เหล็กแบ่งเป็นหลายๆ แทร็ก หรือ วงรอบ แต่ละแทร็กจะมีจำนวนเซ็กเตอร์เท่าๆ กัน
- พื้นที่หนึ่งเซ็กเตอร์ มีความจุ 512 ไบต์เสมอ โดยจะแบ่งพื้นที่ในแนวรัศมีจากจุดศูนย์กลางmanyขอบจาน
- ไซลินเดอร์ (Cylinder) คือ แทร็กที่อยู่บนจานแม่เหล็กต่างๆ และอยู่ห่างจากจุดศูนย์กลางเท่ากัน เรียกว่ากันเป็นทรงกระบอก โดยจะนับจากไซลินเดอร์หรือแทร็กหมายเลข 0 ซึ่งอยู่ขอบนอกสุดของจานแม่เหล็ก โดยจะนับจากขอบนอกสุดเข้าสู่จุดศูนย์กลาง
- บล็อก หรือ คลัสเตอร์ประกอบด้วย เซ็กเตอร์ที่ต่อเนื่องกัน จำนวน 2^n เซ็กเตอร์เสมอ เช่น 2 4 8 .. เซ็กเตอร์ ในแทร็กเดียวกัน โดยระบบปฏิบัติการจะกำหนดจำนวนเซ็กเตอร์ที่ต้องการ ยกตัวอย่างเช่น คลัสเตอร์ขนาด 4096 ไบต์ต้องการพื้นที่จำนวน 8 เซ็กเตอร์
- หมายเลขบล็อก LBA: Logical Block Addressing คือ การตั้งหมายเลขบล็อกที่กล่าวมาก่อนหน้านี้ให้เรียงตัวตามหมายเลขไซลินเดอร์ หมายเลขหัวอ่าน และหมายเลขแทร็ก ทำให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ และเป็นพื้นฐานของระบบบริหารจัดการไฟล์

ថាគ្នេងការណា កីឡិ នរបៀបនៃ Block

7.5 ហារ์ដិសកីឌ្ឋរី (Hard Disk Drive: HDD)

7.5 ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (Hard Disk Drive: HDD)

การวัดประสิทธิภาพของฮาร์ดดิสก์ อาศัยการวัดเวลาการเข้าถึง (T_{acc} , Access Time/Latency) หน่วยเป็น มิลลิวินาที ประกอบด้วย ช่วงเวลาการรอเฉลี่ยให้ตำแหน่งที่ต้องการอ่านหมุนมาอยู่หัวอ่าน เรียกว่า Rotation Latency T_{rotate} ช่วงเวลาการขยับหัวอ่านมายังแทร็คที่ต้องการ T_{head} และช่วงเวลาการถ่ายโอนข้อมูล (T_{trans} , Transfer Time)

$$T_{acc} = T_{rotate} + T_{head} + T_{transf} \quad (7.1)$$

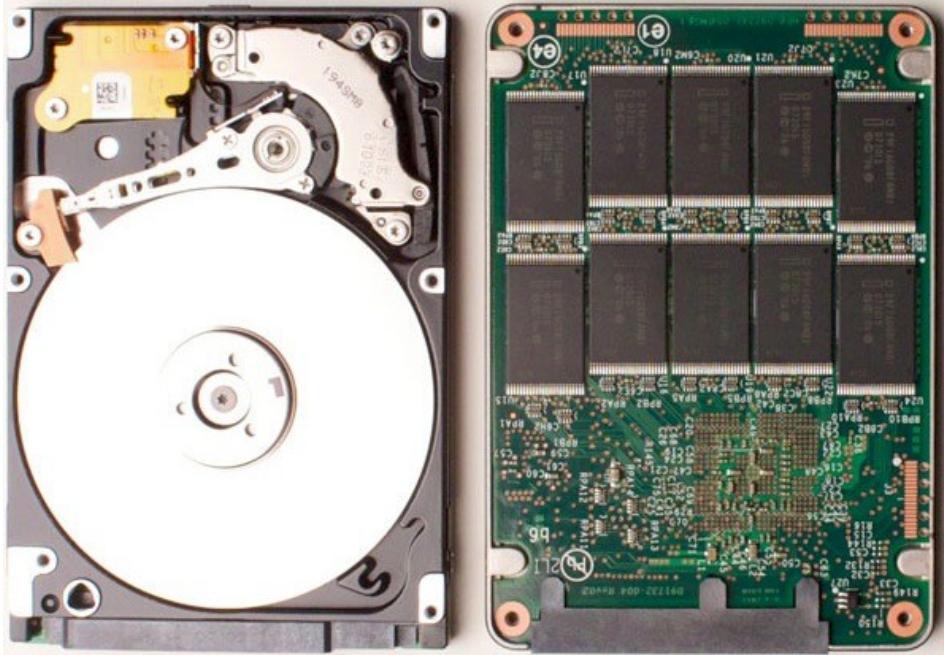
ดังนั้น เวลาการเข้าถึงจะมีความสัมพันธ์กับความเร็วรอบในการหมุนของจานแม่เหล็ก

$$T_{rotate} = \frac{0.5}{V_{rotate}} \quad (7.2)$$

โดยแปรผันกับ V_{rotate} หรือ ความเร็วรอบในการหมุนของจาน หน่วยเป็นรอบต่อวินาที (Round per Minute: RPM) และตำแหน่งของแทร็คที่ต้องขยับหัวอ่านไป ประสิทธิภาพการอ่านและการเขียน จะขึ้นกับตำแหน่งของข้อมูล เช่นเดียวกับการอ่านและเขียนข้อมูลของหน่วยความจำแฟลช ประสิทธิภาพการ

7.5 ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ (Hard Disk Drive: HDD)

เก็บข้อมูล

≈ 100 μsec

SSD vs HDD	
Usually 10 000 or 15 000 rpm SAS drives	
Access times SSDs exhibit virtually no access time	5.5 ~ 8.0 ms
Random I/O Performance SSDs are at least 15 times faster than HDDs	HDDs reach up to 400 io/s
Reliability This makes SSDs 4 - 10 times more reliable	HDD's failure rate fluctuates between 2 ~ 5 %
Energy savings This means that on a large server like ours, approximately 100 watts are saved	HDDs consume between 6 & 15 watts
CPU Power You will have an extra 6% of CPU power for other operations	HDDs' average I/O wait is about 7 %
Input/Output request times the average service time for an I/O request while running a backup remains below	the I/O request time with HDDs during backup rises up to 400~500 ms
Backup Rates SSDs allows for 3 - 5 times faster backups for your data	HDD backups take up to 20~24 hours

Volatile Memory
 ข้อมูลหายไปเมื่อไฟดับ
 SRAM / DRAM
 เร็วกว่า flash มาก

Storage : Non Volatile Memory
 (เก็บข้อมูลได้แม้ไฟดับ)
 เร็วๆ

file System
 เทคโนโลยี Unix ต้องมี

file
 Storage

- Direct Attach Storage (DAS : ไฟเบอร์เพาล์ส์)

- Network Attach Storage (NAS)

ตารางที่ 7.3: การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของอุปกรณ์เก็บรักษาข้อมูลชนิดต่างๆ - Storage Area

อุปกรณ์	"แฟลช NAND"	"SSD" <small>ใช้หน่วย flash</small>	"HDD"	Network (SAN)
ผู้ผลิต หมายเลขโมเดล ที่มา: ปี ค.ศ. ความจุ	Micron MT29F2G08AABWP micron.com <small>2004</small> 25 MiB	Micron MTFDDAK120MAV micron.com <small>DAS 2013</small> 120 KiB	Western Digital 5K1000 hgst.com <small>DAS 2016</small> 1000 กิกะไบต์ (GB)	
<u>การอ่าน: เวลาเข้าถึง</u>	- $T_{acc,avg}$ - $T_{acc,max}$	30 นาโนวินาที 25 ไมโครวินาที	160 ไมโครวินาที 5 มิลลิวินาที	5.5 มิลลิวินาที -
<u>การเขียน: เวลาเข้าถึง</u>	- $T_{acc,avg}$ - $T_{acc,max}$	+ 700 นาโนวินาที + 300 ไมโครวินาที 2 มิลลิวินาที	+ 40 ไมโครวินาที 25 มิลลิวินาที	5.5 มิลลิวินาที -
เวลาเตจสูงสุด กำลังไฟสูงสุด	4.6 โวลต์ 23 มิลลิวัตต์	5.0 โวลต์ 150 มิลลิวัตต์	5.0 โวลต์ 1.6 วัตต์	มากสุด

อุปกรณ์ mobile

สรุปท้ายบท

วันที่ 16 เม.ย. ทำคะแนน 13

- ระบบไฟล์และอุปกรณ์เก็บรักษาข้อมูลจะต้องประสานงานกัน เพื่อให้เครื่องเนล ผู้ใช้งานและแอพพลิเคชันอื่นๆ สามารถบริหารจัดการไฟล์โปรแกรม ไฟล์ข้อมูลต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับภารกิจของระบบคอมพิวเตอร์
- ขนาดหรือความจุของบล็อกข้อมูลในอุปกรณ์เก็บรักษาข้อมูล เช่น หน่วยความจำแฟลชรีอัม จะมีขนาดเท่ากับ 2^{11} หรือ 2048 ไบท์ Hardy-Disk จะมีขนาดเท่ากับ 2^9 หรือ 512 ไบท์ สอดคล้องกับ ขนาดของบล็อกข้อมูลในระบบบริหารจัดการไฟล์ และ
- ขนาดของเพจข้อมูลในหน่วยความจำสมเมื่อน ซึ่งจะมีขนาดเป็นจำนวนเท่าของสองเสมอ และสำหรับลีนุกซ์มีขนาดเท่ากับ 4096 หรือ 2^{12} ไบท์
- อุปกรณ์เก็บรักษาข้อมูลจะเชื่อมต่อกับหน่วยความจำผ่านวงจรด้านอินพุท/เอาท์พุท โดยใช้กลไก Direct Memory Access และ กลไกการทำ Interrupt ในชั้น Physical ร่วมกับกลไก Memory Mapped File ในระดับสูงขึ้น

References

- Stewart Weiss, Chapter 3 File Systems and the File Hierarchy, UNIX Lecture Notes,
http://www.compsci.hunter.cuny.edu/~sweiss/course_materials/unix_lecture_notes/chapter_03.pdf
- <https://www.acerspace.com/ssd-solid-state-drive/>
- <https://gabrieletolomei.wordpress.com/miscellanea/operating-systems/in-memory-layout/>
- <https://freedompenguin.com/articles/how-to/learning-the-linux-file-system>
- <https://www.techpowerup.com/174709/arm-launches-cortex-a50-series-the-worlds-most-energy-efficient-64-bit-processors>
- Thomas Anderson and Michael Dahlin, Operating Systems: Principles and Practice 2nd Edition, Recursive Books, 2014
- <https://learn.adafruit.com/resizing-raspberry-pi-boot-partition/edit-partitions>

References

- Micron Technology, I. (2004). Nand flash memory:
<Mt29f2g08aabwp/mt29f2g16aabwp/mt29f4g08babwp/mt29f4g16babwp/mt29f8g08fabwp>.
- <https://www.raspberrypi.org/forums/viewtopic.php?t=63750>
- https://www.researchgate.net/figure/Block-Diagram-of-Micro-SD-card_fig6_306236972
- <https://gabrieletolomei.wordpress.com/miscellanea/operating-systems/in-memory-layout/>
- <https://freedompenguin.com/articles/how-to/learning-the-linux-file-system>
- Harris, D. and S. Harris (2013). Digital Design and Computer Architecture (1st ed.). USA: Morgan Kauffman Publishing.
- <https://learn.adafruit.com/resizing-raspberry-pi-boot-partition/edit-partitions>

References

- https://www.researchgate.net/figure/Block-Diagram-of-Micro-SD-card_fig6_306236972
- <https://gabrieletolomei.wordpress.com/miscellanea/operating-systems/in-memory-layout/>
- <https://freedompenguin.com/articles/how-to/learning-the-linux-file-system>
- Harris, D. and S. Harris (2013). Digital Design and Computer Architecture (1st ed.). USA: Morgan Kauffman Publishing.
- <https://learn.adafruit.com/resizing-raspberry-pi-boot-partition/edit-partitions>